

СТАНОВИЩЕ

от

д.изк.н. Петер Кънчев Цанев

професор в Национална художествена академия, София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

доктор

в професионално направление 8.2.

Изкуствознание и изобразителни изкуства

Автор:

Веселка Николова

Тема:

„Изкуство и внушение.

Психология на сугестивните и автосугестивни модели на художествената творба“

Научен ръководител:

проф. д.изк. Петер Цанев

Предложеният дисертационен труд се състои от увод, изложение, заключение, приложение, библиография. Общият обем от 310 страници включва 170 страници основен текст, който съдържа увод, изложение в три части със съответните глави и подраздели, заключение и изводи, 5 страници библиография и 140 страници приложение (иллюстративен материал). Библиографията включва 112 цитирани източника.

Целите и задачите на изследването, заявени от автора, могат да бъдат резюмирани по следния начин:

1. Първата цел на изследването, която има историографска насоченост, е свързана с проучване на възникването, обхвата, методите и техниките на внушение, и самовнушение в изкуството.
2. Втората цел на дисертацията е насочена към това да бъдат изследвани ролята и въздействието на техниките на внушение и самовнушение, техния потенциал и влияние върху значими художествени течения, повлияни от техниките на внушение и самовнушение.

Първата цел е ясно формулирана и очертава точните изследователски граници на разглеждания дисертационен труд. Характера на тази цел съвсем логично отправя към задълбочено проучване и систематизиране на научната литература по темата, както и на съществуващите възможности да бъдат проследени проявленията на определени психологически понятия и категории в изкуството.

Втората цел показва намерението на автора проучената и систематизирана информация да послужи като методологическа основа за интерпретиране на ролята и въздействието на техниките на внушение и самовнушение, техния потенциал и влияние върху значими художествени течения, повлияни от техниките на внушение и самовнушение, а също така и възможностите за бъдещо развитие, което тези методи оказват върху историята на изкуството.

Първа глава със заглавие: „Формиране и историческо развитие на Сугестивните и Автосугестивни техники, и връзката им с психологията” проучва и систематизира връзката на методите на внушение и самовнушение с психологията. Дисертацията проследява експерименталните методи и естетика на Сугестивните и Автосугестивни техники в изкуството. Основната теза развита в тази част е влиянието на Сугестивните и Автосугестивни методи и техники в изкуството. Разглеждат се алтернативни психологически теории изследващи методите на внушение и самовнушение, подходи и фактори на влияние.

Втората глава със заглавие „Сугестивни и Автосугестивни модели и техники използвани в изкуството” проследява развитието на стиловете и теченията в изкуството използващи методи на внушение и самовнушение. Изследват се техники и ефективни методи, използвани при създаване на художествени творби. Изложението се съсредоточава върху подходите и факторите на влияние използвани в изкуството, използване на психоанализа, автотренинг и автогенна тренировка в съвременното изкуство. Основна теза застъпена в тази част е, че техниките на внушение и самовнушение прилагани в изкуството се основават на психологически теории и методи. Изследването проследява ролята на подсъзнателния потенциал на твореца.

В трета глава се проследяват научните методи и средства на внушение и самовнушение в изкуството. Понятието внушение и самовнушение е предпоставка за изследване на формирането и историческото развитие на техниките на внушение и самовнушение и връзката им с психологията.

В заключителната част на дисертацията се пресичат въпроси и обобщения с различен характер, които очертават основните изводи на изследването, свързани с направената систематизация и нейната аргументация.

Дисертацията е фокусирана върху обширна проблематика и заслужава адмирации, защото приема предизвикателството да предложи подходящ хоризонт за конкретна теоретична интерпретация.

В заключение смятам, че научната стойност на предложението за рецензиране дисертационен труд е безспорна и отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен “Доктор”.

София

12. 02. 2021 г.

/проф. д. изк. Петер Цанев/

